

Ons kenmerk: 103556/21
Zaaknummer: 103556
Datum: 12 december 2013

BESLUIT

Besluit van de Autoriteit Consument en Markt tot wijziging van de voorwaarden als bedoeld in artikel 31, eerste lid, van de Elektriciteitswet 1998.

Pagina
1/37

Muzenstraat 41 | 2511 WB Den Haag
Postbus 16326 | 2500 BH Den Haag
T 070 722 20 00 | F 070 722 23 55
info@acm.nl | www.acm.nl | www.consuwijzer.nl

I. Inleiding

1. Op 1 april 2013 is de Instellingswet Autoriteit Consument en Markt in werking getreden.¹ Vanaf die datum is de Autoriteit Consument en Markt (hierna: ACM) de rechtsopvolger van de Nederlandse Mededingingsautoriteit (hierna: NMa), de Onafhankelijke Post en Telecommunicatie Autoriteit en de Consumentenautoriteit.
2. Bij brief van 31 oktober 2011 met kenmerk N 2011-400 heeft Netbeheer Nederland namens de gezamenlijke netbeheerders (hierna: de gezamenlijke netbeheerders) een voorstel aan de Raad van Bestuur van de NMa (hierna: de Raad), thans ACM, gezonden tot wijziging van de Netcode Elektriciteit (hierna: Netcode) als bedoeld in artikel 31, eerste lid, onderdelen a en f, van de Elektriciteitswet 1998 (hierna: E-wet) en Tarieencode Elektriciteit als bedoeld in artikel 27, eerste lid, van de E-wet (hierna: het voorstel).
3. Met dit voorstel beoogden de gezamenlijke netbeheerders te voldoen aan de in artikel 3.3.6 van de Netcode opgenomen verplichting om een voorstel in te dienen dat criteria bevat ten aanzien van spanningsdips voor netten met een spanningsniveau van 35 kV en hoger, zijnde hoogspanningsnetten (hierna: HS-netten). Naast deze criteria (normen) bevat het voorstel tevens een verplichting tot onderzoek voor de netbeheerder bij overschrijding van deze normen alsmede een regeling voor de verdeling van de kosten van het onderzoek en eventueel te nemen maatregelen, indien eenduidig kan worden vastgesteld wie de spanningsdips heeft veroorzaakt.
4. Spanningskwaliteit is een technisch begrip waarmee wordt aangegeven hoe bruikbaar de geleverde elektriciteit is voor een afnemer en heeft betrekking op een aantal verschijnselen, waaronder spanningsdips. De kwaliteit van de spanning hangt van allerlei technische eigenschappen af, zoals de hoogte van de spanning, de frequentie, de grenzen waarbinnen de spanning mag variëren, hoe snel en in welke mate de variatie mag plaats vinden en wat de verschillen in de spanning mogen zijn tussen de drie fasen.
5. Er is sprake van een spanningsdip wanneer de spanning kortstondig lager is dan het gewenste niveau. Hierdoor kan gevoelige elektronische apparatuur beschadigd en/of afgeschakeld worden, wat vooral voor grootverbruikers tot grote schade kan leiden. Voor huishoudens zijn spanningsdips in mindere mate merkbaar, en dus ook minder schadelijk.

¹ Instellingwet Autoriteit Consument en Markt (Stb. 2013, 102).

6. Na toetsing was de Raad van oordeel dat het voorstel op onderdelen in strijd was met de belangen en regels als bedoeld in artikel 36, eerste lid, van de E-wet. Om deze reden heeft de Raad bij brief van 15 januari 2013 een wijzigingsopdracht gestuurd aan de gezamenlijke netbeheerders.²
7. In reactie op deze wijzigingsopdracht hebben de gezamenlijke netbeheerders bij brief van 14 februari 2013 een gewijzigd voorstel ingediend (hierna: het gewijzigde voorstel).³
8. In het voorliggende besluit beoordeelt ACM of het gewijzigde voorstel in overeenstemming is met de belangen en regels als bedoeld in artikel 36, eerste lid, van de E-wet en stelt de wijzigingen van de voorwaarden, bedoeld in artikel 31 van de E-wet, vast.

II. Wettelijk kader

Indienen voorstellen

9. Op grond van artikel 31, eerste lid, van de E-wet kunnen de gezamenlijke netbeheerders bij ACM voorstellen indienen ter vaststelling of wijziging van de in dit lid bedoelde voorwaarden. In onderhavig geval hebben de gezamenlijke netbeheerders een voorstel tot wijziging van de Netcode en de Tarievcodes bij de Raad ingediend.

GEN overleg

10. Op grond van artikel 33, eerste lid, van de E-wet voeren de gezamenlijke netbeheerders overleg over de voorstellen met betrekking tot tariefstructuren en voorwaarden met representatieve organisaties van partijen op de elektriciteitsmarkt en gasmarkt. Dit overleg wordt gevoerd binnen het zogeheten Gebruikersplatform elektriciteits- en gasnetten (GEN).
11. In de voorstellen, die aan ACM worden gezonden, wordt op grond van artikel 33, tweede lid, van de E-wet aangegeven welke gevolgtrekkingen zijn verbonden aan de zienswijzen die deze organisaties naar voren hebben gebracht.

Beoordeling en vaststelling voorstellen

² Kenmerk: 103556/12.B976.

³ Kenmerk: BR-13-811.

12. Op grond van artikel 36, eerste lid, van de E-wet, stelt ACM voorwaarden als bedoeld in het eerste lid van de artikelen 27 en 31 van de E-wet vast met inachtneming van het volgende:

- a) het voorstel van de gezamenlijke netbeheerders als bedoeld in artikel 31 of 32 van de E-wet en de resultaten van het overleg, bedoeld in artikel 33, eerste lid, van de E-wet;
- b) het belang van het betrouwbaar, duurzaam, doelmatig en milieuhygiënisch verantwoord functioneren van de elektriciteitsvoorziening;
- c) het belang van de bevordering van de ontwikkeling van het handelsverkeer op de elektriciteitsmarkt;
- d) het belang van de bevordering van het doelmatig handelen van afnemers;
- e) het belang van een goede kwaliteit van dienstverlening van netbeheerders;
- f) het belang van een objectieve, transparante en niet-discriminatoire handhaving van de energiebalans op een wijze die de kosten weerspiegelt;
- g) de in artikel 26b van de E-wet bedoelde regels;
- h) verordening 714/2009 en de richtlijn.⁴

13. ACM stelt conform artikel 36, tweede lid, van de E-wet de voorwaarden van artikel 31 van de E-wet niet vast dan nadat hij zich ervan vergewist heeft dat de voorwaarden de interoperabiliteit van de netten garanderen en objectief, evenredig en niet-discriminatoire zijn, alsmede voor zover dat op grond van de notificatierichtlijn⁵ noodzakelijk is, aan de Commissie van de Europese Gemeenschappen in ontwerp zijn meegedeeld en de van toepassing zijnde termijnen, bedoeld in artikel 9 van de notificatierichtlijn, zijn verstreken.

Opdracht tot wijziging

14. Indien ACM van mening is dat een voorstel op grond van artikel 27 en 31 van de E-wet in strijd is met de belangen en regels, bedoeld in artikel 36, eerste lid, van de E-wet, draagt ACM de gezamenlijke netbeheerders op om het voorstel zo te wijzigen dat deze strijd wordt opgeheven.

15. Indien niet binnen vier weken door de gezamenlijke netbeheerders het voorstel wordt gewijzigd conform de wijzigingsopdracht, dan stelt ACM zelf de tariefstructuren en voorwaarden van artikel 27 en 31 van de E-wet vast onder het aanbrengen van

⁴ Richtlijn 2009/72/EG betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot intrekking van Richtlijn 2003/54/EG.

⁵ Richtlijn 98/34/EG betreffende een informatieprocedure op het gebied van normen en technische voorschriften en regels betreffende de diensten van de informatiemaatschappij.

zodanige wijzigingen dat het voorstel alsnog in overeenstemming is met de bovengenoemde belangen en regels. Dit vloeit voort uit artikel 36, vierde lid, van de E-wet.

III. Procedure

16. Bij brief van 31 oktober 2011 is het voorstel met kenmerk N 2011-400 namens de gezamenlijke netbeheerders bij de Raad ingediend.
17. Ten behoeve van een betere oordeelsvorming heeft de Raad eerst de sector over dit voorstel geconsulteerd waarna een opdracht tot wijziging van het voorstel is gegeven aan de gezamenlijke netbeheerders. Vervolgens heeft ACM een ontwerp van het besluit ter inzage gelegd. Met inachtneming van de zienswijzen die gedurende de terinzageleggingsperiode zijn ingediend, is ten slotte een concept van het te nemen besluit opgesteld.

Consultatie sector

18. Vanwege de complexiteit van het voorstel, de veelheid aan betrokken belangen en uit het oogpunt van een zorgvuldige besluitvorming is de Raad voorafgaande aan de openbare voorbereidingsprocedure een consultatietraject gestart. Ten behoeve van de consultatie heeft de Raad een consultatiedocument opgesteld. Het consultatiedocument bevat een uiteenzetting van de standpunten van de gezamenlijke netbeheerders zoals vastgelegd in het voorstel en een aantal vragen van de Raad met betrekking tot deze standpunten.
19. Het consultatiedocument en het voorstel zijn vanaf 15 maart 2012 voor zes weken ter inzage gelegd ten kantore van de NMa, zodat een ieder zijn reactie kon geven. Tevens is het voorstel op de website van de NMa geplaatst. Van de terinzagelegging is een kennisgeving gepubliceerd in de Staatscourant.⁶
20. Door partijen de mogelijkheid te geven om een schriftelijke of mondelinge reactie op het consultatiedocument en het voorstel te geven, heeft de Raad inzicht gekregen in de standpunten van de betrokken partijen op specifieke onderdelen van het voorstel.

⁶ Stcr. 2012, nr. 5213.

21. De Vereniging voor Energie, Milieu en Water (hierna: VEMW), Vereniging Energie-Nederland (hierna: E-NL), Netbeheer Nederland (hierna: NBNL) en Essent N.V. (hierna: Essent) hebben een schriftelijke reactie op het consultatiedocument gegeven.
22. Op donderdag 12 april 2012 is ten kantore van de NMa een hoorzitting gehouden in het kader van de consultatie. VEMW, E-NL en NBNL hebben van de gelegenheid gebruik gemaakt om hun schriftelijke reactie mondeling toe te lichten. TenneT TSO B.V. (hierna: TenneT) heeft tijdens de hoorzitting mondeling haar reactie gegeven.
23. Vervolgens heeft op donderdag 6 september 2012 een overleg plaatsgevonden tussen de NMa en de partijen die een reactie hebben gegeven op het consultatiedocument. Tijdens dit overleg is nogmaals over de inhoud van het voorstel gesproken.

Opdracht tot wijziging

24. Na toetsing van het voorstel was de Raad van oordeel dat het in strijd was met de belangen en regels, bedoeld in artikel 36, eerste lid, van de E-wet. Om deze reden heeft de Raad bij brief van 15 januari 2013 een wijzigingsopdracht gestuurd aan de gezamenlijke netbeheerders.
25. Naar aanleiding van deze wijzigingsopdracht hebben de gezamenlijke netbeheerders bij brief van 14 februari 2013 het gewijzigd voorstel ingediend.
26. Een belangrijk deel van de door de Raad opgedragen wijzigingen is overgenomen in het gewijzigde voorstel. Aan een deel van de wijzigingsopdracht is echter niet voldaan. Derhalve maakt ACM gebruik van haar bevoegdheid de voorwaarden vast te stellen onder het aanbrengen van zodanige wijzigingen dat deze in overeenstemming zijn met de belangen en regels, bedoeld in artikel 36, eerste lid, van de E-wet.

Uniforme openbare voorbereidingsprocedure

27. Op de voorbereiding van dit besluit is afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing verklaard.
28. ACM heeft de wijziging van de voorwaarden eerst opgesteld in de vorm van een ontwerpbesluit. Het ontwerpbesluit is op 19 juli 2013 aan de gezamenlijke netbeheerders en de representatieve organisaties, bedoeld in artikel 33, eerste lid, van de E-wet, gezonden waarna zij zes weken de tijd hebben gekregen om daarop te reageren.

29. Tegelijkertijd zijn dit ontwerpbesluit en de daarop betrekking hebbende stukken voor een zelfde tijdsduur ter inzage gelegd ten kantore van ACM. Voorafgaand aan de terinzagelegging heeft ACM in de Staatscourant van 1 augustus 2013⁷ kennis gegeven van het ontwerpbesluit. Het ontwerpbesluit is tevens op 1 augustus 2013 gepubliceerd op de website van ACM, zijnde www.acm.nl.
30. ACM heeft naar aanleiding van het ontwerpbesluit schriftelijke zienswijzen ontvangen van VEMW en E-NL. Tijdens de hoorzitting op 5 september 2013 heeft VEMW gebruik gemaakt van de mogelijkheid om een zienswijze kenbaar te maken.

Notificatie

31. Ten aanzien van technische voorschriften is in de Notificatierichtlijn alsmede in artikel 36, tweede lid, van de E-wet bepaald dat deze in ontwerp moeten worden meegedeeld aan de Commissie van de Europese Gemeenschappen.
32. De wijziging van de voorwaarden in het onderhavige besluit betreft geen product dat industrieel wordt vervaardigd of dat afkomstig is uit de landbouw of visserij. De wijziging van de voorwaarden valt daarom niet onder artikel 1 van de Notificatierichtlijn⁸ en hoeft niet in ontwerp te worden aangeboden aan de Commissie van de Europese Gemeenschappen.

IV. Aanleiding voor en beknopte inhoud van het voorstel

33. Directe aanleiding voor het indienen van het voorstel inzake criteria voor spanningsdips in HS-netten is het huidige artikel 3.3.6 van de Netcode. Hierin is, voor zover hier van belang, bepaald dat de gezamenlijke netbeheerders uiterlijk 1 juli 2010 een voorstel tot wijziging van de Netcode indienen dat voor netten met een spanningsniveau van 35 kV en hoger in ieder geval criteria bevat ten aanzien van spanningsdips. Bij het vaststellen van deze criteria houden de gezamenlijke netbeheerders rekening met relevante ontwikkelingen ter zake van kwaliteitscriteria binnen Europa.
34. Het stellen van criteria voor spanningsdips bleek een nieuw onderwerp waarover in het GEN de meningen waren verdeeld. Als gevolg hiervan heeft het overleg tussen gezamenlijke netbeheerders en representatieve organisaties om tot een breed

⁷ Stcrt. 2013, Nr. 21272.

⁸ Richtlijn 98/34 EG.

gedragen voorstel te komen veel langer geduurd dan was voorzien waardoor het voorstel te laat bij de Raad is ingediend. Gezien de complexiteit van het onderwerp heeft ACM in deze specifieke casus begrip voor de termijnoverschrijding maar merkt daar wel bij op dat van de gezamenlijke netbeheerders verwacht wordt dat zij bijtijds in overleg gaan met de representatieve organisaties over een nalevingsverplichting voor spanningsdips zodat het voorstel waarmee deze nalevingsverplichting in de Netcode wordt geïntroduceerd op tijd wordt ingediend (zie in dit verband randnummer 55 e.v.).

35. Het voorstel voorziet met een diepte-duur tabel in een norm voor spanningsdips. In de tabel is aangegeven tot welk niveau de spanning kan dalen (diepte) gedurende een bepaalde periode (duur). Tevens bevat het voorstel bepalingen voor het geval deze waarden worden overschreden (in dat geval vindt onderzoek plaats naar de oorzaak van de opgetreden spanningsdips) en bepalingen ten aanzien van de communicatie na het optreden van spanningsdips.

V. Ingediende zienswijzen op voorstel en consultatiedocument

36. Met betrekking tot het ingediende voorstel, dat een compromisvoorstel is van de gezamenlijke netbeheerders en representatieve organisaties, zijn geen zienswijzen naar voren gebracht. NBNL, VEMW, E-NL, Essent en TenneT hebben wel een reactie gegeven op het consultatiedocument. Deze reacties worden hieronder samengevat weergegeven.

Behoud van huidige spanningskwaliteit

37. Zowel NBNL als E-NL, VEMW en Essent pleiten voor het behoud van de huidige spanningskwaliteit. Het verlagen van het kwaliteitsniveau zal naar mening van E-NL mogelijk leiden tot economische en technische schade bij aangeslotenen en dat is niet wenselijk. VEMW is van mening dat het huidige spanningskwaliteitsniveau in de HS-netten behouden moet worden omdat er nog steeds een goede balans is tussen de kosten en de betrouwbaarheid van het Nederlandse elektriciteitsnet.

Nalevingsverplichting versus inspanningsverplichting voor de netbeheerders

38. De normstelling voor spanningsdips dient naar de mening van E-NL, VEMW en Essent een concrete nalevingsverplichting voor de netbeheerder te bevatten, in de zin van een resultaatsverplichting inclusief een sanctiesysteem. Zonder nalevingsverplichting dan wel een harde norm voor zowel de diepte als de duur van spanningsdips zou naar de mening van de genoemde organisaties de prikkel

ontbreken om het huidige niveau van de spanningskwaliteit te handhaven. Objectieve handhaving van de spanningskwaliteit is gebaat bij het instellen van een concrete nalevingsverplichting, vinden deze organisaties.

39. NBNL, E-NL, VEMW en Essent hebben laten weten dat het huidige voorstel, dat een inspanningsverplichting regelt, een compromisvoorstel is tussen de representatieve organisaties en de gezamenlijke netbeheerders. Het vaststellen van een harde norm is naar de mening van E-NL, VEMW en Essent zeer wenselijk. Volgens VEMW is dat op dit moment nog niet haalbaar en uitvoerbaar omdat momenteel onvoldoende gegevens beschikbaar zijn voor het vaststellen van een effectieve norm op het niveau van de aansluiting. TenneT heeft aangegeven dat een normstelling met een inspanningsverplichting ruimte geeft om op een goede manier met spanningsdips om te gaan. Bij een nalevingsverplichting moeten misschien overrijverig maatregelen genomen worden en daar is uiteindelijk niemand bij gebaat.
40. TenneT heeft tevens in haar mondelinge reactie naar voren gebracht dat er op het hele HS-net niet één generiek kwaliteitsniveau is. Het verschilt per locatie en daarmee komt men op een gemiddelde uit. Als het kwaliteitsniveau in één harde norm wordt vastgelegd, moet dat worden vastgelegd op het allerlaagste kwaliteitsniveau dat voorkomt, wat nooit wenselijk zal zijn. Als het wordt vastgelegd op het gemiddelde, zijn er veel locaties in Nederland waar aangeslotenen een kwaliteitsniveau ervaren dat hoger is dan de norm maar waaraan ze geen zekerheid kunnen ontleen. Met de introductie van een harde norm wordt alle flexibiliteit eruit gehaald om gezamenlijk tot een maatwerkoplossing te komen, aldus TenneT.

Volledigheid van de registratie van spanningsdips

41. E-NL, VEMW en Essent zijn van mening dat de registratie van spanningsdips volledig moet zijn. Tevens zijn deze organisaties van mening dat de netbeheerders ook gedetailleerde informatie moeten verschaffen over de oorzaken en het vervolg na het optreden van een hinderlijke spanningsdip.

Continue monitoring spanningsdips en vervolgacties

42. E-NL, VEMW en Essent zijn van mening dat de spanningsdips continu gemonitord dienen te worden. Daarnaast zijn ze van mening dat in de Netcode artikelen opgenomen moeten worden die de netbeheerder verplichten om vervolgacties te ondernemen. Tenslotte zou naar mening van deze partijen een verplichting in de Netcode moeten worden opgenomen tot onderzoek naar de oorzaak van de spanningsdip door een onafhankelijke deskundige indien de norm voor een bepaalde

categorie spanningsdips wordt overschreden. TenneT heeft in haar reactie gewezen op het kostenaspect van monitoring.

VI. Opdracht tot wijziging

43. Volgens de Raad was het voorstel van 31 oktober 2011 op onderdelen in strijd met de belangen en regels, bedoeld in artikel 36, eerste en tweede lid, van de E-wet. Gelet hierop heeft de Raad de gezamenlijke netbeheerders een wijzigingsopdracht gegeven.
44. Omdat in de voorgestelde wijzigingen onderscheid wordt gemaakt tussen hinderlijke en overige spanningsdips heeft de Raad in haar wijzigingsopdracht de gezamenlijke netbeheerders de suggestie gedaan om een definitie van het begrip “hinderlijke spanningsdips” in de Begrippenlijst Elektriciteit (hierna: Begrippenlijst) op te nemen. Daarnaast heeft de Raad de gezamenlijke netbeheerders het volgende opgedragen:
- A. In het voorstel een bepaling op te nemen die de gezamenlijke netbeheerders de verplichting oplegt om vóór 1 januari 2018 een voorstel tot wijziging van de Netcode in te dienen waarmee een nalevingsverplichting van de norm voor spanningsdips wordt geïntroduceerd. Met dit voorstel kan tevens de norm voor spanningsdips worden geactualiseerd;
 - B. In het voorstel een bepaling op te nemen waarin een categorie-indeling wordt gegeven van oorzaken van hinderlijke spanningsdips. ACM heeft hierbij een voorstel gedaan voor een indeling van oorzaken;
 - C. In het voorstel een bepaling op te nemen die de externe onderzoekplicht beperkt tot tenminste hinderlijke spanningsdips;
 - D. In het voorstel een bepaling op te nemen die de gezamenlijke netbeheerders elk kwartaal verplicht tot evaluatie van het aantal opgetreden spanningsdips en de oorzaken ervan;
 - E. In het voorstel een bepaling op te nemen zodat in alle gevallen duidelijk is welke partij de kosten draagt voor het onderzoek door een onafhankelijke deskundige partij. ACM heeft voorts verzocht deze bepaling zo aan te passen dat het ruimte geeft aan de netbeheerder om af te wijken van de hoofdregel “de veroorzaker betaalt” op het moment dat dit niet proportioneel is;
 - F. Het schrappen van het voorgestelde artikel 3.2.1f uit de Netcode;
 - G. Het schrappen van het woord “desgevraagd” uit het voorgestelde artikel 3.3.6;
 - H. Aanpassing van het voorgestelde artikel 3.3.6, onderdeel b, in die zin dat de informatie die binnen 10 werkdagen na het optreden van een hinderlijke

spanningsdip moet worden verstrekt, wordt uitgebreid met de diepte en duur van de spanningsdip;

- I. Een concrete termijn (welke redelijk is) te koppelen aan de plicht tot openbaarmaking in het voorgestelde artikel 3.3.6a van de Netcode;
 - J. De wijziging van de Tarievenscode Elektriciteit uit het voorstel te schrappen;
 - K. In het voorstel nader aandacht te besteden aan de wettelijke grondslag van het voorstel;
 - L. De voorgestelde bepalingen aangaande spanningskwaliteit toe te voegen aan de meest van toepassing zijnde paragrafen in de Netcode (redactioneel punt).
45. ACM heeft het gewijzigde voorstel met inachtneming van de verschillende zienswijzen beoordeeld en heeft geconstateerd dat de wijzigingsopdracht voor een belangrijk deel is uitgevoerd. Verder heeft ACM geconstateerd dat de hierboven genoemde onderdelen A, C, D, G en I van de opdracht niet of onvoldoende zijn verwerkt in het gewijzigde voorstel van de gezamenlijke netbeheerders.

VII. Beoordeling van het gewijzigde voorstel

Inleiding

46. Het monitoren en voorkomen van spanningsdips is van groot belang voor de Nederlandse economie. In 2006 hebben onderzoeksbureaus Laborelec en KEMA in opdracht van EnergieNed berekend dat de economische schade die ten gevolge van spanningsdips ontstaat, ingeschat wordt op 26,5 miljoen euro per jaar.
47. In januari 2012 is door de Raad opdracht gegeven aan onderzoeksbureaus Laborelec en SEO om onderzoek te verrichten naar de huidige spanningskwaliteit in de elektriciteitsnetten in Nederland. Hierin wordt, voor zover hier van belang, geconcludeerd dat netbeheerders zich te afwachtend en reactief opstellen als het gaat om hun taken met betrekking tot de spanningskwaliteit. Verder stellen de onderzoekers dat netbeheerders meer zouden moeten doen op het gebied van de bewaking van de huidige spanningskwaliteit en hun communicatie over spanningskwaliteit met aangeslotenen.
48. Spanningsdips kunnen voor aangeslotenen grote schade veroorzaken. Gelet hierop is het volgens ACM van belang dat de Netcode voorziet in een norm voor spanningsdips, een onderzoeksplicht naar de oorzaken van opgetreden spanningsdips indien deze norm wordt overschreden en een informatieplicht voor netbeheerders met betrekking tot spanningsdips. Dit is immers in het belang van het

betrouwbaar, duurzaam, doelmatig en milieuhygiënisch verantwoord functioneren van de elektriciteitsvoorziening en in het belang van een goede kwaliteit van dienstverlening van netbeheerders.

49. ACM vindt het van belang dat bij het vastleggen van een norm voor spanningsdips Europese ontwikkelingen worden betrokken. Niet alleen bestaat er een Europese norm voor spanningskwaliteit (EN 50160:2010) maar enkele Europese landen, waaronder Noorwegen en Zweden, hebben reeds stappen gezet met betrekking tot een concrete norm voor spanningsdips. In de ogen van ACM is de Nederlandse situatie er dan ook niet één van ‘voor de muziek uitlopen’. Met het vastleggen van normen voor spanningskwaliteit, en ook spanningsdips, wordt volgens ACM gehandeld in lijn met Europese ontwikkelingen.
50. Bij de vaststelling van een norm voor spanningsdips dient bovendien rekening te worden gehouden met de economische schade als gevolg van spanningsdips en het feit dat Nederland een hoge aansluitdichtheid heeft waardoor relatief veel aangeslotenen kunnen worden getroffen bij het optreden van een spanningsdip.
51. Uit de zienswijzen van de representatieve organisaties op het consultatiedocument en tijdens de hoorzitting is gebleken dat de netbeheerders en representatieve organisaties het behouden van de huidige spanningskwaliteit als uitgangspunt hanteren voor het introduceren van een norm voor spanningsdips. ACM sluit zich hier bij aan.
52. In het hiernavolgende zal puntsgewijs worden ingegaan op het door de gezamenlijke netbeheerders ingediende gewijzigde voorstel.

Definitie voor hinderlijke spanningsdips in Begrippenlijst Elektriciteit

53. ACM constateert dat de gezamenlijke netbeheerders de suggestie van de Raad om ten behoeve van de leesbaarheid van de Netcode een definitie van het begrip “hinderlijke spanningsdip” in de Begrippenlijst hebben opgenomen in het gewijzigde voorstel. Derhalve kan ACM instemmen met deze wijziging.

Norm voor spanningsdips; inspannings- versus nalevingsverplichting *Oorspronkelijke voorstel*

54. Het oorspronkelijke voorstel van de gezamenlijke netbeheerders bevat in artikel 3.2.1a van de Netcode een diepte-duur tabel met hieraan in artikel 3.3.6 gekoppeld een inspanningsverplichting. Deze inspanningsverplichting houdt in dat, indien het aantal spanningsdips op een bepaalde aansluiting de waarde van de tabel

overschrijdt, de netbeheerder een onafhankelijke deskundige partij opdracht zal geven onderzoek te doen naar de fysieke oorzaak van deze spanningsdips.

55. De gezamenlijke netbeheerders hebben met de in de diepte-duur tabel opgenomen waarden beoogd het huidige kwaliteitsniveau ten aanzien van spanningsdips vast te leggen. Deze waarden zijn gebaseerd op meetresultaten van de afgelopen vijf jaar en betreffen de gemiddelden van de hoogst gemeten waarde van een bepaalde categorie spanningsdip op enige meetlocatie in enig jaar. Het is dan ook niet zonder meer mogelijk deze waarden bij elkaar op te tellen om een indruk te krijgen van het totaal aantal spanningsdips op een bepaalde locatie.
56. De voorgestelde norm met inspanningsverplichting is een compromis tussen de gezamenlijke netbeheerders en de representatieve organisaties. E-NL, Essent en VEMW hebben in hun zienswijzen aangegeven de voorkeur te geven aan een diepte-duur tabel met een harde norm die bij overschrijding moet leiden tot een sanctie. Zonder nalevingsverplichting dan wel een harde norm voor zowel diepte als duur van spanningsdips zou naar de mening van de genoemde organisaties de prikkel ontbreken om de huidige spanningskwaliteit van het net te handhaven. Objectieve handhaving van de spanningskwaliteit is gebaat bij het instellen van een concrete nalevingsverplichting, vinden deze organisaties.
57. Volgens E-NL, Essent en VEMW moet een harde norm voor spanningsdips de huidige spanningskwaliteit weerspiegelen. VEMW heeft aangegeven dat momenteel (nog) onvoldoende data beschikbaar zijn voor het vaststellen van een effectieve norm voor spanningsdips op het niveau van de aansluiting. De huidige beschikbare gegevens hebben betrekking op spanningsdips die zich op enigerlei plaats hebben voorgedaan in het net en het ontbreekt aan data met betrekking tot opgetreden spanningsdips per aansluiting, de relevante maatstaf voor een effectieve en acceptabele norm, aldus VEMW.
58. Volgens TenneT is er op het net niet één generiek kwaliteitsniveau maar verschilt de kwaliteit per locatie. Als het kwaliteitsniveau in één harde norm wordt vastgelegd, moet dat worden vastgelegd op het allerlaagste kwaliteitsniveau dat voorkomt, wat nooit wenselijk zal zijn.

Beoordeling van oorspronkelijk voorstel

59. Op basis van de reacties op de consultatie en de inbreng tijdens de hoorzitting overweegt ACM dat, hoewel de afnemersorganisaties hun steun hebben gegeven aan het voorstel van de gezamenlijke netbeheerders, is gebleken dat de

afnemersorganisaties een harde norm voor spanningsdips (nalevingsverplichting) geïntroduceerd wensen te zien in de Netcode.

60. ACM overweegt dat het momenteel aan objectieve informatie ontbreekt om een harde norm voor spanningsdips, waarmee de huidige spanningskwaliteit kan worden gehandhaafd, te kunnen vaststellen. Het thans opleggen van een harde norm voor spanningsdips zou, in het geval de norm te streng is, kunnen leiden tot onnodig hoge kosten als gevolg van benodigde investeringen in het net om spanningsdips te voorkomen of, indien de norm te soepel is, tot een verslechtering van de huidige spanningskwaliteit. Dit is niet in het belang van het betrouwbaar, duurzaam, doelmatig en milieuhygiënisch verantwoord functioneren van de elektriciteitsvoorziening en niet in het belang van de bevordering van het doelmatig handelen van afnemers.
61. ACM is derhalve van mening dat de norm in artikel 3.2.1a gezien moet worden als een ‘tussenresultaat’ dat voor enkele jaren toegepast kan worden om objectieve informatie met betrekking tot de oorzaken van optredende spanningsdips systematisch te verzamelen.
62. Ten behoeve van het vaststellen en introduceren van een harde norm voor spanningsdips is het noodzakelijk dat voor een periode van een aantal jaren het aantal opgetreden spanningsdips en de oorzaken ervan systematisch in kaart gebracht worden. Het geheel van de artikelen 3.2.1a, 3.3.4 en 3.3.6 in het gewijzigde voorstel van de gezamenlijke netbeheerders dwingen dit naar de mening van ACM voldoende af. De verzamelde informatie kan vervolgens worden gebruikt bij het opstellen van een voorstel voor een aangepaste diepte-duur tabel die de basis vormt voor een nalevingsverplichting.

Opdracht tot wijziging

63. ACM acht het van belang dat voor alle gebruikers van de Netcode transparant is wanneer de nalevingsverplichting wordt geïntroduceerd. Het oorspronkelijke voorstel van de gezamenlijke netbeheerders bood deze transparantie niet. Gelet hierop heeft de Raad de gezamenlijke netbeheerders in de wijzigingsopdracht opgedragen om in de Netcode een bepaling op te nemen die de gezamenlijke netbeheerders verplicht om uiterlijk 1 januari 2018 een voorstel tot wijziging van de Netcode in te dienen. Dit voorstel dient voor netten met een spanningsniveau van 35 kV en hoger in elk geval criteria en een nalevingsverplichting ten aanzien van spanningsdips te bevatten.
64. ACM constateert dat de gezamenlijke netbeheerders deze opdracht niet hebben vervuld. De gezamenlijke netbeheerders hebben in het gewijzigde voorstel

aangegeven dat zij zich weliswaar kunnen vinden in dit deel van de wijzigingsopdracht maar dat een dergelijke opdracht niet past binnen het kader van een regeling die verplichtingen c.q. voorwaarden bevat van netbeheerders jegens elkaar en jegens hun aangeslotenen. Wel hebben de gezamenlijke netbeheerders een tekstvoorstel gedaan voor de door de ACM gewenste bepaling.

Vaststelling onder aanbrengen wijzigingen

65. ACM herhaalt dat het in het belang is van het betrouwbaar, duurzaam, doelmatig en milieuhygiënisch verantwoord functioneren van de elektriciteitsvoorziening en in het belang is van de bevordering van het doelmatig handelen van afnemers dat het voor alle gebruikers van de Netcode, met name de aangeslotenen, transparant is wanneer een harde norm voor spanningsdips in de Netcode wordt opgenomen. ACM beschouwt het bieden van deze transparantie als een verplichting van de gezamenlijke netbeheerders jegens hun aangeslotenen die wel degelijk thuishoort in de Netcode.
66. Gezien het voorgaande acht ACM het van belang dat duidelijkheid wordt gegeven omtrent de datum waarop het voorstel tot wijziging van de Netcode, dat strekt tot de introductie van een nalevingsverplichting, uiterlijk door de gezamenlijke netbeheerders wordt ingediend. Gelet hierop voegt ACM artikel 3.3.6e toe aan de Netcode, dat luidt als volgt:

“De gezamenlijke netbeheerders dienen op basis van de meetresultaten als bedoeld in 3.3.3 en met inachtneming van de artikelen 31 tot en met 36 van de Elektriciteitswet 1998 uiterlijk 1 januari 2018 een voorstel tot wijziging van de Netcode Elektriciteit in bij ACM. Het wijzigingsvoorstel bevat voor netten met een spanningsniveau van 35 kV en hoger in elk geval criteria en een nalevingsverplichting ten aanzien van spanningsdips. De gezamenlijk netbeheerders houden bij het vaststellen van hun wijzigingsvoorstel rekening met relevante ontwikkelingen ter zake van criteria met betrekking tot spanningskwaliteit binnen Europa.”

Categoriseren van oorzaken van spanningsdips

67. Artikel 3.2.1b van het gewijzigde voorstel bevat een lijst van categorieën van oorzaken van spanningsdips. Bij de registratie van en de rapportage over spanningsdips wordt onderscheid gemaakt naar deze categorieën van oorzaken.

Beoordeling van gewijzigd voorstel

68. ACM overweegt dat de netbeheerder zich zal moeten inspannen om de (vermoedelijke) oorzaak van een hinderlijke spanningsdip te achterhalen. Inzicht in de

oorzaken van hinderlijke spanningsdips is volgens ACM van cruciaal belang voor het behoud van de huidige spanningskwaliteit. Daarnaast is deze informatie essentieel om te komen tot een uitvoerbare en handhaafbare nalevingsverplichting (harde norm) met betrekking tot spanningsdips. Gelet hierop is het volgens ACM van belang dat de informatie over de oorzaken van spanningsdips wordt gecategoriseerd. Dit maakt de informatie meer inzichtelijk en toegankelijk voor alle partijen. ACM acht dit in het belang van het betrouwbaar, duurzaam, doelmatig en milieuhygiënisch verantwoord functioneren van de elektriciteitsvoorziening. Gezien het voorgaande kan ACM instemmen met het voorgestelde artikel 3.2.1b.

Actieve monitoring van het aantal opgetreden spanningsdips

Oorspronkelijke voorstel

69. Het oorspronkelijke voorstel van de gezamenlijke netbeheerders bevatte met artikel 3.2.1b van de Netcode de verplichting voor de netbeheerder tot extern onderzoek indien het aantal opgetreden spanningsdips per categorie op een aansluiting per jaar hoger is dan de waarden in de diepte-duur tabel in artikel 3.2.1a. Op basis van dit voorstel zou de netbeheerder de verplichting hebben om pas na het verstrijken van één heel kalenderjaar de balans op te maken en het aantal opgetreden spanningsdips op een aansluiting te vergelijken met de norm, oftewel de waarden in de tabel.

Beoordeling van oorspronkelijk voorstel

70. In het oorspronkelijke voorstel werd met het nieuwe artikel 3.2.1b van de Netcode tevens een plicht tot het (laten) uitvoeren van onderzoek door de netbeheerder geïntroduceerd indien het aantal opgetreden spanningsdips hoger is dan de in de diepte-duur tabel opgenomen waarden. Deze plicht impliceerde, aldus de Raad, dat voor elke categorie spanningsdips in de tabel een onderzoek door een externe partij moet worden uitgevoerd in geval van overschrijding van de waarden in de diepte-duur tabel. Dit betekent dat deze plicht ook geldt als het een categorie spanningsdips betreft die als niet hinderlijk worden beschouwd.
71. De Raad achtte dit voorstel in strijd met artikel 36, eerste lid, onderdelen b en e, van de E-wet. In het belang van het betrouwbaar, duurzaam, doelmatig en milieuhygiënisch verantwoord functioneren van de elektriciteitsvoorziening en in het belang van een goede kwaliteit van dienstverlening van netbeheerders, is het noodzakelijk dat een eventuele overmaat aan spanningsdips zo spoedig mogelijk wordt geconstateerd, geëvalueerd en onderzocht. Dit kan schade door toekomstige spanningsdips voor de netbeheerder en aangeslotenen beperken. Aan de andere kant achtte de Raad het niet doelmatig dat netbeheerders worden verplicht om het

aantal opgetreden spanningsdips continu te evalueren. De Raad was van mening dat een evaluatie van het aantal opgetreden spanningsdips per aansluiting en de oorzaken ervan per kwartaal redelijk is. Bij deze evaluatie dient de netbeheerder het aantal opgetreden spanningsdips op een aansluiting per periode van twaalf aaneengesloten maanden te betrekken. Op deze wijze beoogde de Raad een meer actieve houding van de netbeheerder in het monitoren van het aantal opgetreden spanningsdips te realiseren.

72. De Raad achtte het tevens niet doelmatig dat ook bij niet-hinderlijke spanningsdips per definitie extern onderzoek dient plaats te vinden. In het geval van een overmaat aan niet-hinderlijke spanningsdips op een aansluiting zou intern onderzoek door de netbeheerder voldoende moeten zijn. De Raad achtte het voorstel in zoverre in strijd met artikel 16, eerste lid, onderdeel b, van de E-wet, waarin is bepaald dat de netbeheerder de taak heeft de veiligheid en de betrouwbaarheid van de netten en van het transport van elektriciteit over de netten op de meest doelmatige wijze te waarborgen.

Opdracht tot wijziging

73. Gelet op het voorgaande heeft de Raad de gezamenlijke netbeheerders de opdracht gegeven om in het voorstel een bepaling op te nemen die de netbeheerder verplicht elk kwartaal het aantal opgetreden spanningsdips en de oorzaken van deze spanningsdips te evalueren en de externe onderzoeksplicht te beperken tot de als hinderlijk gedefinieerde spanningsdips.

Vaststelling onder aanbrengen wijzigingen

74. ACM constateert dat de gezamenlijk netbeheerders niet het oorspronkelijke voorstel aan deze opdracht hebben aangepast terwijl de gezamenlijke netbeheerders in de begeleidende brief bij het gewijzigde voorstel wel hebben aangegeven te kunnen instemmen met de wijzigingsopdracht van de Raad.
75. Gelet op het belang dat een eventuele overmaat aan spanningsdips zo spoedig mogelijk wordt geconstateerd, geëvalueerd en onderzocht en aangezien het uit doelmatigheidsoogpunt noodzakelijk is de externe onderzoeksplicht te beperken tot hinderlijke spanningsdips, stelt de ACM artikel 3.3.6a als volgt vast:

“De netbeheerder evalueert na afloop van elk kwartaal per aansluiting het aantal opgetreden spanningsdips over de voorafgaande periode van vier aaneengesloten kwartalen en de oorzaken van deze spanningsdips. Indien het aantal opgetreden hinderlijke spanningsdips per categorie op een aansluiting per aaneengesloten

periode van vier kwartalen hoger is dan het in 3.2.1a vermelde aantal voor de desbetreffende categorie, zal de netbeheerder een onafhankelijke deskundige partij opdracht geven onderzoek te laten doen naar de fysieke oorzaak van deze spanningsdips.”

Drager van kosten onderzoek door onafhankelijke partij

76. In het gewijzigde voorstel van de gezamenlijke netbeheerders is in artikel 3.3.6a geregeld welke partij de kosten van een onderzoek naar de fysieke oorzaak van hinderlijke spanningsdips door een onafhankelijke deskundige partij draagt. Indien sprake is van een onomstotelijk aanwijsbare oorzaak van spanningsdips, worden de kosten gedragen door de netbeheerder of de beheerder(s) van de desbetreffende elektrische installatie(s), tenzij dat disproportioneel is. In de overige gevallen komen de kosten van het onderzoek voor rekening van de netbeheerder.

Beoordeling

77. ACM overweegt dat het voorgestelde artikel duidelijkheid geeft over welke partij de kosten van het onderzoek moet dragen voor zowel de situatie waarin onomstotelijk vaststaat wie de veroorzaker(s) is/zijn van de opgetreden spanningsdips alsmede in de situatie waarin dit niet duidelijk is. Tevens biedt het artikel de mogelijkheid om af te wijken van de hoofdregel dat de kosten van het onderzoek in rekening worden gebracht bij de aangeslotene indien onomstotelijk is komen vast te staan dat de oorzaak van de overmaat aan spanningsdips bij deze partij ligt. ACM acht de mogelijkheid van afwijken van de hoofdregel wenselijk omdat er redenen kunnen zijn dat het niet proportioneel is de betalingsverplichting aan aangeslotenen op te leggen. Gezien het voorgaande is ACM van oordeel dat het voorgestelde artikel in het belang is van de bevordering van het doelmatig handelen van afnemers en een goede kwaliteit van dienstverlening van netbeheerders.

Meewerkplicht aangeslotenen

78. In het gewijzigde voorstel van de netbeheerders wordt in artikel 3.3.6b de verplichting voor aangeslotenen geïntroduceerd om mee te werken aan het door een onafhankelijke deskundige partij uit te voeren onderzoek naar de oorzaak van spanningsdips.

Beoordeling

79. Zoals eerder overwogen, is het ten behoeve van het vaststellen en introduceren van een harde norm voor spanningsdips noodzakelijk voor een periode van een aantal jaren het aantal opgetreden spanningsdips en de oorzaken ervan systematisch in

kaart te brengen. Hierbij is de medewerking van aangeslotenen onontbeerlijk. ACM kan derhalve instemmen met deze wijziging.

Te nemen maatregelen na opgetreden spanningsdips

80. In het gewijzigde voorstel van de netbeheerders wordt, kort weergegeven, in artikel 3.3.6c geregeld dat de netbeheerder en/of de beheerder van een elektrische installatie na opgetreden hinderlijke spanningsdips en het naar aanleiding hiervan uitgevoerde onderzoek naar de oorzaak van deze spanningsdips, maatregelen voorstelt en treft om te kunnen voldoen aan de in de diepte-duur tabel opgenomen waarden, voor zover deze maatregelen technisch, maatschappelijk en economisch verantwoord zijn.

Beoordeling

81. Het nemen van maatregelen om verdere spanningsdips te voorkomen is in belang van het handhaven van de huidige netkwaliteit en daarmee in belang van het betrouwbaar, duurzaam, doelmatig en milieuhygiënisch verantwoord functioneren van de elektriciteitsvoorziening en in het belang van de bevordering van het doelmatig handelen van afnemers. Gezien het voorgaande kan ACM instemmen met deze wijziging.

Informatieplicht over opgetreden hinderlijke spanningsdips

Oorspronkelijke voorstel

82. De gezamenlijke netbeheerders hebben met het oorspronkelijke voorstel in de artikelen 3.3.6, 3.3.6a en 3.3.6b een informatieplicht voor zowel netbeheerders als aangeslotenen neergelegd met betrekking tot opgetreden hinderlijke spanningsdips.
83. In het oorspronkelijke voorstel van de gezamenlijke netbeheerders werd in artikel 3.3.6, onderdeel a, van de Netcode de plicht voor de netbeheerder geïntroduceerd om zo spoedig mogelijk na signalering van spanningsdips een indicatie van de verwachting van eventuele vervolgschommelingen te communiceren. In artikel 3.3.6, onderdeel b, van de Netcode werd de netbeheerder verplicht om binnen tien werkdagen een indicatie van de vermoedelijke oorzaak van de opgetreden spanningsdip te communiceren. In beide situaties was de informatieverstrekking pas verplicht als de aangeslotene hierom eenmalig verzoekt, zo bleek uit het in de aanhef van het artikel opgenomen woord 'desgevraagd'.
84. In het oorspronkelijke voorstel was in artikel 3.3.6a de verplichting voor de netbeheerder opgenomen om informatie over de diepte en duur alsmede de vermoedelijke oorzaak van hinderlijke spanningsdips openbaar te maken.

Beoordeling van oorspronkelijk voorstel

85. Ten aanzien van artikel 3.3.6, onderdeel a, van de Netcode achtte de Raad de voorwaarde dat de aangeslotene expliciet moet verzoeken om deze informatie te ontvangen in strijd met het belang van de bevordering van het doelmatig handelen van afnemers en het belang van een goede kwaliteit van dienstverlening van netbeheerders, zoals bedoeld in artikel 36, eerste lid, onderdelen d en e, van de E-wet. De netbeheerder is bij uitstek de aangewezen partij om een hinderlijke spanningsdip te signaleren en de aangeslotenen zo snel mogelijk (direct nadat een hinderlijke spanningsdip plaats heeft gevonden) te informeren over of eventuele vervolgspanningsdips te verwachten zijn. Dit geeft de aangeslotene de mogelijkheid om maatregelen te nemen om de schade van eventuele vervolgspanningsdips te beperken, ook in die gevallen waarin de aangeslotene de hinderlijke spanningsdips zelf niet heeft gesignaleerd (en derhalve ook niet heeft kunnen verzoeken om informatie over eventuele vervolgspanningsdips). Een onvoorwaardelijke informatieplicht bevordert tevens een meer actieve houding van de netbeheerder in de communicatie met zijn aangeslotenen.
86. Met betrekking tot artikel 3.3.6a achtte de Raad de hierin opgenomen informatieplicht wenselijk maar miste in de voorgestelde bepaling een termijn waarbinnen de netbeheerder de in het artikel bedoelde informatie publiekelijk ter beschikking stelt. De Raad was van mening dat het stellen van een termijn noodzakelijk is in het belang van een goede kwaliteit van dienstverlening van netbeheerders, zoals bedoeld in artikel 36, eerste lid, onderdeel e, van de E-wet.

Opdracht tot wijziging

87. Gelet hierop heeft de Raad de gezamenlijke netbeheerders opgedragen om het woord 'desgevraagd' uit artikel 3.3.6 te schrappen en om een concrete termijn (welke redelijk is) te koppelen aan de plicht tot openbaarmaking in het voorgestelde artikel 3.3.6a.
88. In reactie op de wijzigingsopdracht hebben de gezamenlijke netbeheerders aangegeven dat de netbeheerder een lijst heeft van een beperkt aantal aangeslotenen, waarvan bekend is dat zij geïnteresseerd zijn in informatie over spanningsdips. Met "desgevraagd" in de aanhef van het artikel wordt bedoeld dat een aangeslotene aan de netbeheerder kan aangeven dat hij in voorkomende gevallen geïnformeerd wil worden en dus aan de lijst wil worden toegevoegd of juist wil worden uitgeschreven. Met "desgevraagd" is niet beoogd dat de aangeslotene na een opgetreden dip telkens opnieuw moet vragen om een bericht van de netbeheerder.

89. Met betrekking tot de termijn waarbinnen de netbeheerder informatie over opgetreden spanningsdips bekend maakt, hebben de gezamenlijke netbeheerders in reactie op de wijzigingsopdracht aangegeven dat niet is gekozen voor een concrete termijn omdat in sommige gevallen snel contact opgenomen kan worden met specifieke aangeslotenen maar in andere gevallen meer tijd nodig is. Met “zo spoedig mogelijk” is tot uitdrukking gebracht dat de netbeheerder in voorkomende gevallen ook inderdaad zo spoedig mogelijk contact opneemt met de relevante aangeslotenen. Gelet hierop geven de gezamenlijke netbeheerders er de voorkeur aan om de voorgestelde tekst op dit punt te handhaven. In geval toch gekozen wordt voor het stellen van een vaste termijn, dan kan op grond van de thans beschikbare meetsystemen en wijze van bedrijfsvoering een termijn van 10 werkdagen worden gehanteerd. De gezamenlijke netbeheerders merken hierbij op dat in zijn algemeenheid geldt dat het bedrijfsvoeringscentrum in het geval van een storing (bijvoorbeeld als gevolg van een spanningsdip) prioriteit geeft aan het oplossen van de storing. Pas na het oplossen van de storing is tijd beschikbaar om details over de spanningsdips te verzamelen en communiceren met aangeslotenen.

Vaststelling onder aanbrengen wijzigingen

90. ACM is van mening dat een actieve informatie-uitwisseling tussen de netbeheerder en de aangeslotene bijdraagt aan het sneller verhelpen van een overmaat aan spanningsdips en de schade voor aangeslotenen en netbeheerders beperkt. Dit is in het belang van de bevordering van het doelmatig handelen van afnemers en het belang van een goede kwaliteit van dienstverlening van netbeheerders.
91. ACM overweegt dat deze informatie-uitwisseling doelmatig moet zijn. Indien een aangeslotene niet geïnformeerd wil worden over spanningsdips, is er ook geen noodzaak om de betreffende aangeslotene actief te informeren. Echter, wanneer een aangeslotene eenmaal heeft aangegeven wel geïnformeerd te worden over spanningsdips, dient deze vanaf dat moment actief geïnformeerd te worden. Dit is, gezien de reactie van de gezamenlijke netbeheerders op de wijzigingsopdracht, ook beoogd met artikel 6.2.4 van het gewijzigde voorstel.
92. ACM overweegt dat door het gebruik van het woord ‘desgevraagd’ in het voorgestelde artikel 6.2.4 de indruk zou kunnen ontstaan dat een aangeslotene iedere keer na het optreden van een spanningsdip de netbeheerder moet verzoeken hem te informeren over de spanningsdip, terwijl een actieve informatieplicht wordt voorgestaan. Om aan deze onduidelijkheid een einde te maken, schrapt ACM het woord ‘desgevraagd’ in het artikel en stelt het voorgestelde artikel 6.2.4 als volgt vast:

“Vanaf het moment dat een aangeslotene de netbeheerder heeft verzocht geïnformeerd te worden over opgetreden spanningsdips, geeft de netbeheerder, nadat een hinderlijke spanningsdip is opgetreden en het optreden van deze hinderlijke spanningsdip door de netbeheerder is gesignaleerd of door een aangeslotene is gesignaleerd en aan de netbeheerder is gemeld, de aangeslotene:

- a. zo spoedig mogelijk na signalering een indicatie van de verwachting van een eventuele vervolgspanningsdip, en*
- b. binnen 10 werkdagen een indicatie van de vermoedelijke oorzaak van de hinderlijke spanningsdip alsmede informatie over de diepte en de duur van de hinderlijke spanningsdip.”*

93. ACM overweegt voorts dat in het voorgestelde artikel 6.2.5 nog steeds een harde termijn ontbreekt waarbinnen informatie over diepte, duur en vermoedelijke oorzaak van spanningsdips openbaar moet worden gemaakt. Gelet op het belang van de bevordering van het doelmatig handelen van afnemers en het belang van een goede kwaliteit van dienstverlening van netbeheerders, acht ACM het noodzakelijk dat deze informatie zo spoedig mogelijk openbaar wordt gemaakt en tevens dat duidelijk is wanneer de informatie uiterlijk openbaar gemaakt dient te worden. Rekening houdend met de thans beschikbare meetsystemen en wijze van bedrijfsvoering, voegt ACM aan het voorgestelde artikel 6.2.5 de zinsnede “zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk binnen 10 werkdagen” toe en stelt het voorgestelde artikel 6.2.5 als volgt vast:

“De netbeheerder maakt informatie omtrent de diepte en duur alsmede de vermoedelijke oorzaak van de in 6.2.4 bedoelde spanningsdips zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk binnen 10 werkdagen, op een geschikte wijze openbaar.”

Overige wijzigingen

94. De gezamenlijke netbeheerders stellen voor, rekening houdend met relevante ontwikkelingen binnen het Europese normalisatiecircuit, om de verwijzing naar de norm ‘NEN-EN 50160:2000’ in artikel 3.2.1 van de Netcode te actualiseren door deze te vervangen door de nieuwere versie ‘NEN-EN 50160:2010’.
95. De gezamenlijke netbeheerders stellen tevens voor om de verwijzing in artikel 3.3.4 naar het UNIPED document, dat inmiddels is verouderd en waarvoor de internationale norm IEC 61000-4-30 beschikbaar is gekomen, te actualiseren door te verwijzen naar deze internationale IEC-norm.

Beoordeling

96. ACM is het eens met het verwijzen naar de meest actuele normen en stemt daarom in met het voorstel van de gezamenlijke netbeheerders.

Plaatsing van de artikelen binnen de Netcode

97. Met het gewijzigde voorstel komt de oorspronkelijke tekst van artikel 3.3.6 te vervallen. ACM acht het in het kader van de herleidbaarheid van codewijzigingen, wenselijk artikel 3.3.6 permanent te laten vervallen en niet te vervangen door een nieuwe tekst. Daarnaast zijn in het gewijzigde voorstel drie artikelen opgenomen in paragraaf 6.2 van de Netcode, die betrekking heeft op kwaliteitscriteria met betrekking tot de service van de netbeheerders jegens aangeslotenen. Hierbij zijn de betreffende artikelen per abuis genummerd met artikelnummers 6.2.4, 6.2.5 en 6.2.6. Echter, deze artikelnummers zijn in de vigerende Netcode reeds in gebruik. Gelet hierop ziet ACM aanleiding een aantal artikelen te vernummeren.
98. In het onderstaande is een overzicht gegeven van de artikelen die volgens het gewijzigde voorstel zijn gewijzigd of aan de Netcode zijn toegevoegd (kolom 1) en, voor zover van toepassing, de nieuwe nummering (kolom 2).

Artikelnummer conform gewijzigd voorstel	Nieuwe nummering
3.2.1 (wijziging)	Niet van toepassing
3.2.1a (nieuw)	Niet van toepassing
3.2.1b (nieuw)	Niet van toepassing
3.3.3 (wijziging)	Niet van toepassing
3.3.4 (wijziging)	Niet van toepassing
3.3.6 (nieuw)	Komt te vervallen; verplaatst naar artikel 3.3.6a
3.3.6a (nieuw)	Verplaatst naar artikel 3.3.6b
3.3.6b (nieuw)	Verplaatst naar artikel 3.3.6c
3.3.6c (nieuw)	Verplaatst naar artikel 3.3.6d
-	3.3.6e (ambtshalve toegevoegd; nieuw)
6.2.4 (nieuw)	Verplaatst naar artikel 6.2.8
6.2.5 (nieuw)	Verplaatst naar artikel 6.2.9
6.2.6 (nieuw)	Verplaatst naar artikel 6.2.10

VIII. Ingediende zienswijzen op het ontwerpbesluit

Zienswijze Energie-Nederland

99. E-NL heeft op 12 september 2013 een schriftelijke zienswijze ingediend⁹ waarin wordt aangegeven dat E-NL de diepte-duurtabel die in het ontwerpbesluit is opgenomen in artikel 3.2.1a ziet als een positief compromis tussen de verschillende stakeholders. Daarnaast geeft E-NL aan het ontwerpbesluit en de aanpak om te komen tot een concrete norm en een nalevingsverplichting voor spanningsdips te steunen. Tegelijkertijd spreekt E-NL de hoop uit dat zij en overige aangeslotenen in een vroeg stadium betrokken worden bij de opstelling van de definitieve criteria en de nalevingsverplichting in het uiteindelijke codewijzigingsvoorstel dat de gezamenlijke netbeheerders uiterlijk op 1 januari 2018 moeten indienen. E-NL stelt dat dit een snelle invoering ten goede zal komen.

Reactie ACM op zienswijze Energie-Nederland

100. Met betrekking tot de wens om tijdig bij de totstandkoming van de definitieve norm betrokken te worden, wijst ACM op de goede ervaringen die zijn opgedaan gedurende en na afronding van het onderzoek naar de spanningskwaliteit in Nederland waarbij ACM alle betrokken partijen vanaf het begin intensief bij het project heeft betrokken en de mogelijkheid heeft geboden input te leveren. ACM stelt daarom voor dat netbeheerders met de representatieve organisaties periodiek overleg voeren over de resultaten van de metingen en het in kaart brengen van de oorzaken van opgetreden spanningsdips. Daarnaast gaat ACM ervan uit dat de gezamenlijke netbeheerders bij de voorbereiding van het voorstel alle regels in acht zullen nemen inclusief de verplichting om het concept voorstel te bespreken met de organisaties van representatieve partijen in het GEN. ACM vat de zienswijze van E-NL dan ook op als steun voor het ontwerpbesluit en deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het ontwerpbesluit.

Zienswijze VEMW

Inleiding

101. VEMW heeft op 12 september 2013 een schriftelijke zienswijze ingediend¹⁰ en geeft daarin aan verheugd te zijn met het vaststellen van criteria voor spanningsdips. Daarbij wijst VEMW er op dat spanningsdips bedrijfs- en productieprocessen van zakelijke afnemers ernstig kunnen verstoren en leiden tot onnodige kosten.

⁹ Kenmerk: 103556/17.

¹⁰ Kenmerk:103556/18.

Nalevingsverplichting in het uiterlijk op 1 januari 2018 in te dienen voorstel

102. VEMW geeft aan het van groot belang te achten dat nu glashelder komt vast te staan welke norm vanaf 2018 moet worden nageleefd door netbeheerders. VEMW maakt hierbij onderscheid tussen een norm die geldt voor de aansluiting van een afnemer en de diepte-duur tabel in het ontwerpbesluit die is gebaseerd op alle gemeten spanningsdips die zich op enig moment in de HS-netten hebben voorgedaan. Ter illustratie wijst VEMW op de tabel met het “gemiddelde aantal spanningsdips op het hoogspanningsnet in Nederland” uit het “5th CEER Benchmarking Report on the Quality of Electricity Supply” uit 2011. VEMW geeft aan dat wanneer de diepte-duur tabel uit het ontwerpbesluit als nalevingsverplichting op de aansluiting zou gelden, een afnemer 33 keer per jaar geconfronteerd kan worden met een hinderlijke spanningsdip alvorens onderzoek wordt ingesteld. VEMW acht dit een onacceptabel hoog aantal. Daarom acht VEMW het van groot belang dat het voorstel dat de gezamenlijke netbeheerders uiterlijk 1 januari 2018 moeten indienen, een representatieve norm bevat voor het maximale aantal spanningsdips op de aansluiting en niet in het net.

Definitie hinderlijke spanningsdip

103. VEMW benadrukt dat zakelijke afnemers een spanningsdip met een duur van 10 tot 200 milliseconden en een diepte van 40 tot 70 procent ervaren als een hinderlijke spanningsdip die tot aanzienlijke schade kan leiden. Gezien de informatievoorziening over spanningsdips acht VEMW het ook noodzakelijk dat deze categorie behoort tot de hinderlijke spanningsdips. VEMW geeft daarbij aan niet betrokken te zijn geweest bij het bepalen van de grens tussen hinderlijke en niet-hinderlijke spanningsdips.

Informatieverplichting

104. VEMW geeft aan dat het voor zakelijke afnemers van groot belang is dat zij nadat een spanningsdip is opgetreden, worden geïnformeerd over de diepte en duur van de opgetreden spanningsdip. Volgens VEMW is het mogelijk om deze informatie binnen één of twee dagen aan de afnemer te verstrekken. VEMW wijst daarbij op de mogelijkheid om PQM meters ter plaatse af te lezen en die informatie aan de afnemer te verstrekken. VEMW geeft daarbij aan begrip te hebben voor het feit dat het achterhalen van de oorzaak van een spanningsdip maximaal tien werkdagen kan duren. Daarom verzoekt VEMW om de informatieverplichting in artikel 6.2.8 van de Netcode op te splitsen in enerzijds de diepte en duur van de spanningsdip waarover de afnemer binnen één a twee werkdagen moet worden geïnformeerd en anderzijds de vermoedelijke oorzaak waarvoor een termijn van tien werkdagen kan gelden.

Technisch, maatschappelijk en economisch verantwoord

105. VEMW geeft tenslotte in haar schriftelijke zienswijze aan dat het niet zo kan zijn dat een netbeheerder eenzijdig kan beoordelen of de in artikel 3.3.6c bedoelde maatregelen verantwoord zijn en dat een toezichthouder of onafhankelijk deskundige zou moeten toetsen of maatregelen technisch, maatschappelijk en economisch verantwoord zijn.

Reactie ACM op zienswijze VEMW

Nalevingsverplichting in het uiterlijk op 1 januari 2018 in te dienen voorstel

106. Uit de schriftelijke zienswijze van VEMW in combinatie met hetgeen mondeling is besproken tijdens de hoorzitting op 5 september 2013 maakt ACM op dat VEMW het van groot belang acht dat het voorstel dat gezamenlijke netbeheerders uiterlijk op 1 januari 2018 indienen, een nalevingsverplichting bevat ten aanzien van een norm voor spanningsdips die geldt op de aansluiting van aangeslotenen. VEMW wil voorkomen dat het in te dienen voorstel slechts een nalevingsverplichting zou bevatten voor een norm die uitsluitend geldt ten aanzien van het gehele hoogspanningsnet.
107. ACM ziet geen redenen om aan te nemen dat een norm ontwikkeld zou worden die niet geldt ten aanzien van individuele aansluitingen. De in dit besluit vast te stellen norm geldt reeds voor individuele aansluitingen. Daarnaast blijkt de wens van ACM om te komen tot een norm die op het niveau van de aansluiting afdwingbaar is, reeds uit het consultatiedocument dat ACM op 15 maart 2011 ter inzage heeft gelegd. Dit ligt ook voor de hand gezien de wijze waarop de overige normen voor spanningskwaliteit in artikel 3.2.1 van de Netcode zijn opgenomen.
108. ACM stelt daarnaast vast dat VEMW in haar zienswijze erkent dat op dit moment onvoldoende gegevens voorhanden zijn met betrekking tot de oorzaken van spanningsdips om te komen tot een naleefbare norm die geldt op de aansluiting. Partijen zijn het dan ook met elkaar eens dat de periode tot 1 januari 2018 is bedoeld om voldoende gegevens te verzamelen met betrekking tot de oorzaken van spanningsdips en dat deze gegevens zullen worden gebruikt voor het vaststellen van een norm op het niveau van de aansluiting. Vanwege het ontbreken van voldoende gegevens kan ACM ten tijde van het nemen van dit besluit geen concretere norm noemen die in het in te dienen voorstel van de gezamenlijke netbeheerders zou moeten worden opgenomen. VEMW heeft op dit punt zelf ook geen concrete tekstvoorstellen gedaan die tegemoet komen aan haar zorgen.

109. Tenslotte wijst ACM op het feit dat alvorens een voorstel wordt ingediend bij ACM dit voorstel reeds dient te zijn besproken met de representatieve organisaties. VEMW heeft daarom naar het oordeel van ACM voldoende mogelijkheden om tijdig betrokken te zijn bij de ontwikkeling van het uiterlijk op 1 januari 2018 in te dienen voorstel.

Definitie hinderlijk spanningsdip

110. Wat betreft de wens van VEMW om spanningsdips die 10 tot 200 milliseconden duren en een diepte hebben van 40 tot 70 procent, onder te brengen in de categorie hinderlijke spanningsdips en de opmerking dat VEMW niet betrokken is bij de totstandkoming van de grens tussen hinderlijke en niet-hinderlijke spanningsdips wijst ACM op het volgende.

111. De opmerking van VEMW dat spanningsdips met een duur van 10 tot 200 milliseconden en een diepte van 40 tot 70 procent door zakelijke afnemers als hinderlijk wordt ervaren, is in de schriftelijke zienswijze van VEMW noch tijdens de hoorzitting nader onderbouwd met concrete voorbeelden of cijfers. Daarnaast blijkt uit de geschiedenis van de totstandkoming van het ontwerpbesluit dat VEMW verschillende malen betrokken is geweest bij de vaststelling van de huidige grens tussen hinderlijke en niet-hinderlijke spanningsdips. Deze grens, die het ontwerpbesluit vastlegt in de Begrippenlijst, is voorgesteld door de gezamenlijke netbeheerders in het gewijzigde voorstel van 12 februari 2013. De gezamenlijke netbeheerders hebben deze grens exact overgenomen uit het oorspronkelijke voorstel waar deze in artikel 3.3.6 was opgenomen als begrenzing voor de informatieverplichting in dat artikel. Het voorstel is door de gezamenlijke netbeheerders besproken in het GEN. Uit het verslag van deze gesprekken maakt ACM op dat VEMW bij de voorbereiding van de voorstellen van de gezamenlijke netbeheerders betrokken is geweest en geen opmerkingen heeft gemaakt met betrekking tot de classificatie in het toenmalige artikel 3.3.6 van de Netcode.

112. Daarnaast heeft ACM in het consultatiedocument expliciet de vraag gesteld of het introduceren van een onderscheid tussen de ernst van verschillende categorieën spanningsdips noodzakelijk is en zo ja, hoe dat onderscheid er zou moeten uitzien. In de schriftelijke zienswijze die VEMW op 27 april 2012 heeft ingediend, geeft VEMW aan dit onderscheid noodzakelijk te vinden. VEMW heeft daarbij aangegeven spanningsdips tot 200 milliseconden acceptabel te vinden, spanningsdips tussen 200 en 1000 milliseconden als abnormaal te beschouwen en spanningsdips boven 1000 milliseconden als onacceptabel te beschouwen. Ook deze indeling kan ACM niet anders opvatten dan dat naar de mening van VEMW spanningsdips tot 200

milliseconden niet tot problemen leiden en daarmee niet tot directe extra inspanning van de netbeheerder zouden moet leiden. Mede gelet op de intensieve samenwerking tussen partijen die ook door VEMW is benadrukt in haar reactie op het consultatiedocument¹¹, kan ACM VEMW niet volgen in de stelling dat VEMW niet betrokken is geweest bij de totstandkoming van de grens tussen hinderlijke en niet-hinderlijke spanningsdips.

113. Gelet op het stadium waarin de besluitvorming zich thans bevindt, het feit dat VEMW de stelling niet met cijfers heeft onderbouwd en omdat uit de schriftelijke zienswijze van E-NL en de mondelinge inbreng van NBNL tijdens de hoorzitting van 5 september 2013 blijkt dat zij tevreden zijn met de grens tussen hinderlijke en niet-hinderlijke spanningsdips zoals die in het ontwerpbesluit is vastgelegd, acht ACM het niet opportuun om deze grens opnieuw ter discussie te stellen. Deze zienswijze van VEMW leidt daarom niet tot aanpassing van het ontwerpbesluit.

Informatieverplichting

114. Zowel tijdens de hoorzitting op 5 september 2013 als in de schriftelijke zienswijze heeft VEMW aangegeven dat het van groot belang is voor zakelijke afnemers dat zij, nadat een spanningsdip is opgetreden, tijdig geïnformeerd worden over de diepte en duur van de spanningsdip. De reden hiervoor is bijvoorbeeld om tijdig te controleren of de beveiligingsinstellingen van de installatie juist zijn geweest. Met het oog op dit belang is tijdens de hoorzitting afgesproken dat NBNL bij haar achterban na zou gaan in hoeverre het mogelijk is om informatie over de diepte en duur van een hinderlijke spanningsdip binnen één a twee werkdagen aan de aangeslotene te verstrekken. Zou dit mogelijk zijn dan zouden de aanwezige partijen bij de hoorzitting instemmen met een splitsing van de informatieverplichting die in het ontwerpbesluit in artikel 6.2.8, onderdeel b, is opgenomen. De verplichting om informatie te verstrekken over de vermoedelijke oorzaak van de spanningsdip zou in dat geval binnen de oorspronkelijke termijn van tien werkdagen moeten worden verstrekt en de informatie over de diepte en de duur van de spanningsdip zou dan binnen twee werkdagen moeten worden verstrekt.

¹¹ ACM wijst hierbij op hetgeen ook door VEMW werd benadrukt tijdens de hoorzitting op 12 april 2012: VEMW “sluit zich aan bij de opmerking van Netbeheer Nederland over de vraagtekens bij de procedure die wordt gevolgd. Men heeft gezamenlijk lang nagedacht over de aanpak. Het is een lastig vraagstuk, dat niet zomaar met een aantal cijfers is op te lossen: ‘Wij gaan hieraan voldoen.’ Voor VEMW is het duidelijk. Er is een compromis, waarin de marktpartijen zich kunnen vinden. De achterban van VEMW kan hier echt iets mee.”

115. Bij e-mail van 10 september 2013¹² heeft NBNL aangegeven dat het niet uitvoerbaar is om binnen één a twee werkdagen informatie te verstrekken over de diepte en duur van een opgetreden spanningsdip. De reden daarvoor is dat het systeem is afgestemd op het verzamelen van gegevens ten behoeve van de rapportage over spanningskwaliteit en het feit dat de maximale gegevenstransportcapaciteit van het systeem is bereikt. Het handmatig verzamelen van de diepte en duur van een opgetreden spanningsdip leidt er daardoor toe dat de automatisch verzamelde gegevens ten behoeve van de monitoring niet meer uit het systeem kunnen worden opgehaald.
116. Uit deze reactie maakt ACM op dat de verplichting om binnen twee werkdagen informatie te verstrekken over de diepte en duur van een spanningsdip op korte termijn niet op een efficiënte wijze kan worden uitgevoerd omdat daarvoor het Power Quality Monitoringssysteem dient te worden vervangen. Hierbij wijst ACM tevens op de opdracht die aan Netbeheer Nederland is verstrekt om tot een plan van aanpak te komen voor de verbetering van het monitoren en de transparantie van netbeheerders met betrekking tot de spanningskwaliteit in Nederland.¹³ Het gaat ACM te ver om deze informatieverplichting reeds nu in de Netcode op te nemen. ACM acht het met het oog op transparante informatievoorziening echter noodzakelijk dat bij het onderhoud en de vervanging van het Power Quality Monitoringssysteem rekening wordt gehouden met de wens van aangeslotenen om sneller informatie te verkrijgen over de diepte en duur van spanningsdips. Het uiterlijk op 1 januari 2018 in te dienen voorstel dient daarom uitvoering te geven aan deze wens.
117. In de schriftelijke zienswijze heeft VEMW ook voorgesteld dat de netbeheerder na het optreden van een hinderlijke spanningsdip de power-quality meter ter plekke uitleest om de diepte en duur vast te stellen. Met betrekking tot deze suggestie overweegt ACM dat niet van een netbeheerder kan worden verwacht dat deze telkens na het optreden van een hinderlijke spanningsdip zijn personeel inzet om zich naar de meter te begeven en deze ter plekke uit te lezen. Zoals NBNL bij het gewijzigde voorstel overweegt, heeft een netbeheerder dit personeel juist na een spanningsdip vaak nodig om de storing op te lossen die aan de spanningsdip ten grondslag ligt. Het zou niet efficiënt zijn en ook niet in het belang van de zakelijke afnemers, om prioriteit te geven aan het verzamelen van informatie over de diepte en duur van de spanningsdip in plaats van het oplossen en voorkomen van de onderliggende storing. De kans dat kort na het ontstaan van een spanningsdip een nieuwe spanningsdip

¹² E-mail van 10 september 2013, kenmerk 103556/16.

¹³ Kenmerk: 104376/1.E1492.

ontstaat, wordt immers groter als het oplossen van de onderliggende storing minder prioriteit krijgt.

118. Gelet op het bovenstaande leidt de zienswijze van VEMW op dit punt niet tot aanpassingen van het ontwerpbesluit.

Technisch, maatschappelijk en economisch verantwoord?

119. VEMW vraagt zich af wie beoordeelt of maatregelen bedoeld in artikel 3.3.6d technisch, maatschappelijk en economisch verantwoord zijn.

120. Uit de tekst van de voorgestelde bepaling kan worden opgemaakt dat de netbeheerder in eerste instantie beoordeelt of maatregelen technisch, maatschappelijk en economisch verantwoord zijn. Deze beoordeling zal afhankelijk zijn van de specifieke kenmerken van een individueel geval.

121. Zoals voor alle voorwaarden bedoeld in artikel 31 van de E-wet geldt, houdt ACM toezicht op de naleving ervan. Partijen die van mening zijn dat een netbeheerder bij bovenstaande beoordeling zijn taken of bevoegdheden onjuist uitoefent, kunnen daarnaast op grond van artikel 51 van de E-wet een klacht indienen bij ACM. ACM stelt vast dat op deze wijze voldaan is aan de wens van VEMW dat een toets plaatsvindt van de beoordeling door de netbeheerder zodat ook deze zienswijze van VEMW niet leidt tot aanpassing van het ontwerpbesluit.

IX. Wijzigingen aan ontwerpbesluit

122. De zienswijzen die zijn ingediend naar aanleiding van het ontwerpbesluit hebben niet geleid tot aanpassingen van het ontwerpbesluit.

X. Publicatie en inwerkingtreding

123. Van dit besluit wordt mededeling gedaan in de Staatscourant. ACM publiceert dit besluit op de website van ACM (www.acm.nl).

124. Dit besluit treedt in werking op de dag na publicatie van de mededeling van dit besluit in de Staatscourant.

XI. Besluit

125. ACM wijzigt de Netcode Elektriciteit en de Begrippenlijst Elektriciteit overeenkomstig de bijlage van dit besluit.

Den Haag,

Datum: 12 december 2013

Autoriteit Consument en Markt,
namens deze,

w.g.

dr. F.J.H. Don,
bestuurslid

Bijlage I behorende bij het besluit met kenmerk 103556/21 van ACM tot wijziging van de Netcode Elektriciteit en de Begrippenlijst Elektriciteit ex artikel 31, eerste lid, van de Elektriciteitswet 1998.

Naar aanleiding van dit besluit worden de voorwaarden aangepast zoals hieronder aangegeven.

Netcode Elektriciteit:

A Artikel 3.2.1 wordt aangepast tot:

3.2.1 Voor aangeslotenen, niet zijnde netbeheerders, op netten in de normale bedrijfstoestand is de kwaliteit van de geleverde transportdienst tenminste zoals vermeld in onderstaande tabel en voor het overige zoals gesteld in de norm NEN-EN 50160:2010 "Spanningskarakteristieken in openbare elektriciteitsnetten".

Kwaliteitsaspect	Criterium
Frequentie	<ul style="list-style-type: none"> • 50 Hz +/- 1% gedurende 99,9% van enig jaar • 50 Hz +2% / -4% gedurende 100% van de tijd
Langzame spanningsvariatie	<p>Voor netten $U_n \leq 1\text{kV}$:</p> <ul style="list-style-type: none"> • $U_n \pm 10\%$ voor 95% van de over 10 minuten gemiddelde waarden gedurende 1 week • $U_n +10 / -15\%$ voor alle over 10 minuten gemiddelde waarden <p>Voor netten $1\text{kV} < U_c < 35\text{kV}$:</p> <ul style="list-style-type: none"> • $U_c \pm 10\%$ voor 95% van de over 10 minuten gemiddelde waarden gedurende 1 week • $U_c +10 / -15\%$ voor alle over 10 minuten gemiddelde waarden <p>Voor netten $U_c \geq 35\text{kV}$:</p> <ul style="list-style-type: none"> • $U_c \pm 10\%$ voor 99,9% van de over 10 minuten gemiddelde waarden gedurende een beschouwingperiode van een week.
Snelle spanningsvariatie	<p>Voor netten $U_n \leq 1\text{kV}$:</p> <ul style="list-style-type: none"> • $\leq 10\% U_n$ • $\leq 3\% U_n$ in situatie zonder uitval van productie, grote afnemers of verbindingen • $PLT \leq 1$ gedurende 95% van de over 10 minuten voortschrijdende gemiddelde waarden gedurende een beschouwingperiode van een week. • $PLT \leq 5$ voor alle over 10 minuten voortschrijdende gemiddelde waarden gedurende een beschouwingperiode van een week. <p>Voor netten $1\text{kV} < U_c < 35\text{kV}$:</p> <ul style="list-style-type: none"> • $\leq 10\% U_c$

	<ul style="list-style-type: none"> • $\leq 3\%$ U_c in situatie zonder uitval van productie, grote afnemers of verbindingen • $PLT \leq 1$ gedurende 95% van de over 10 minuten voortschrijdende gemiddelde waarden gedurende een beschouwingperiode van een week. • $PLT \leq 5$ voor alle over 10 minuten voortschrijdende gemiddelde waarden gedurende een beschouwingperiode van een week. <p>Voor netten $U_c \geq 35$ kV:</p> <ul style="list-style-type: none"> • $\leq 10\%$ U_c • $\leq 3\%$ U_c in situatie zonder uitval van productie, grote afnemers of verbindingen • $PLT \leq 1$ gedurende 95% van de over 10 minuten voortschrijdende gemiddelde waarden gedurende een beschouwingperiode van een week. • $PLT \leq 5$ voor alle over 10 minuten voortschrijdende gemiddelde waarden gedurende een beschouwingperiode van een week.
Asymmetrie	<p>Voor netten $U_c < 35$ kV:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De inverse component van de spanning ligt tussen 0 en 2% van de normale component gedurende 95% van de 10 minuten meetperioden per week • De inverse component van de spanning ligt tussen 0 en 3% van de normale component voor alle meetperioden <p>Voor netten $U_c \geq 35$ kV:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Inverse component $\leq 1\%$ van de normale component gedurende 99,9% van de over 10 minuten gemiddelde waarden gedurende een beschouwingperiode van een week.
Harmonischen	<p>Voor netten $U_c < 35$ kV:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De relatieve spanning per harmonische is kleiner dan het in de norm genoemde percentage voor 95% van de over 10 minuten gemiddelde waarden. Voor harmonischen die niet vermeld zijn geldt de kleinst vermelde waarde uit de norm. • $THD \leq 8\%$ voor alle harmonische tot en met de 40e, gedurende 95% van de tijd. • De relatieve spanning per harmonische is kleiner dan $11/2$ x het in de norm genoemde percentage voor 99,9% van de over 10 minuten gemiddelde waarden. • $THD \leq 12\%$ voor alle harmonische tot en met de 40e, gedurende 99,9% van de tijd. <p>Voor netten 35 kV $\leq U_c \leq 150$ kV:</p> <ul style="list-style-type: none"> • $THD \leq 6\%$ voor alle harmonische tot en met de 40e, gedurende 95% van de over 10 minuten gemiddelde waarden gedurende een beschouwingperiode van een week.

	<ul style="list-style-type: none"> • THD $\leq 7\%$ voor alle harmonische tot en met de 40e, gedurende 99,9% van de over 10 minuten gemiddelde waarden gedurende een beschouwingperiode van een week. <p>Voor netten $U_c \geq 220$ kV:</p> <ul style="list-style-type: none"> • THD $\leq 5\%$ voor alle harmonische tot en met de 40e, gedurende 95% van de over 10 minuten gemiddelde waarden gedurende een beschouwingperiode van een week. • THD $\leq 6\%$ voor alle harmonische tot en met de 40e, gedurende 99,9% van de over 10 minuten gemiddelde waarden gedurende een beschouwingperiode van een week.
--	---

B Artikelen 3.2.1a en 3.2.1b worden toegevoegd:

3.2.1a In aanvulling op 3.2.1 geldt voor aangeslotenen op netten met een spanningsniveau van 35 kV of hoger in de normale bedrijfstoestand, dat het aantal opgetreden spanningsdips per categorie per aansluiting per jaar in de regel kleiner is dan of gelijk aan de in onderstaande tabel vermelde waarden:

Restspanning U [%]	Duur t [ms]			
	10 < t ≤ 200	200 < t ≤ 500	500 < t ≤ 1.000	1.000 < t ≤ 5.000
90 > U ≥ 80	13	2	1	1
80 > U ≥ 70	12	2	1	0
70 > U ≥ 40	7	1	1	0
40 > U ≥ 5	9	1	1	1
5 > U	12	1	1	3

3.2.1b Bij de registratie van en de rapportage over de spanningsdips zoals bedoeld in 3.2.1a, maakt de netbeheerder tenminste bij de hinderlijke spanningsdips onderscheid naar de volgende oorzaken:

- handeling van een netbeheerder;
- handeling van een aangeslotene;
- kortsluiting in het net;
- kortsluiting in de installatie van een aangeslotene;
- externe invloeden, zoals weersomstandigheden;
- overige en onbekende oorzaken.

C Artikel 3.3.3 wordt aangepast tot:

3.3.3 De kwaliteitsbewaking bedoeld in 3.3.2 bevat voor netbeheerders die netten met een spanningsniveau van 35 kV en hoger beheren in elk geval metingen terzake de kwaliteitsaspecten als genoemd in de artikelen 3.2.1 en 3.2.1a, alsmede de transiënte overspanningen in de desbetreffende netten.

D Artikel 3.3.4 wordt aangepast tot:

3.3.4 Op de metingen als bedoeld in artikel 3.3.3 is IEC 61000-4-30:2008-10 “Electromagnetic compatibility (EMC) – Part 4-30 Testing and measurement techniques – Power quality measurement methods” van toepassing.

E Artikel 3.3.6 vervalt:

3.3.6 [vervallen]

F Artikelen 3.3.6a tot en met 3.3.6e worden toegevoegd:

3.3.6a De netbeheerder evalueert na afloop van elk kwartaal per aansluiting het aantal opgetreden spanningsdips over de voorafgaande periode van vier aaneengesloten kwartalen en de oorzaken van deze spanningsdips. Indien het aantal opgetreden hinderlijke spanningsdips per categorie op een aansluiting per aaneengesloten periode van vier kwartalen hoger is dan het in 3.2.1a vermelde aantal voor de desbetreffende categorie, zal de netbeheerder een onafhankelijke deskundige partij opdracht geven onderzoek te laten doen naar de fysieke oorzaak van deze spanningsdips.

3.3.6b Indien uit het in 3.3.6a bedoelde onderzoek blijkt dat er sprake is van één onomstotelijk aanwijsbare oorzaak van de spanningsdips in een net of een elektrische installatie, worden de kosten van het onderzoek in rekening gebracht bij de beheerder van het desbetreffende net of van de desbetreffende elektrische installatie, tenzij dat disproportioneel is. In overige gevallen komen de kosten van het onderzoek voor rekening van de netbeheerder. De resultaten van het onderzoek worden openbaar gemaakt, behoudens informatie die tot een individuele aansluiting herleidbaar is.

3.3.6c Ten behoeve van het in 3.3.6a bedoelde onderzoek naar spanningsdips zullen alle desbetreffende aangeslotenen meewerken met de netbeheerder om de oorsprong van de spanningsdips te achterhalen en, indien technisch mogelijk, zo nodig mogelijkheden

bieden om meetapparatuur, spannings- en stroomopnemers voor het onderzoek naar de spanningsdips te plaatsen.

- 3.3.6d Op basis van de resultaten van het in 3.3.6a bedoelde onderzoek zal de netbeheerder maatregelen voorstellen die nodig zijn om de in 3.2.1a vermelde criteria te kunnen realiseren. Indien uit het in 3.3.6a bedoelde onderzoek blijkt dat er sprake is geweest van spanningsdips afkomstig uit het net of uit een installatie van een aangeslotene, dan (zal)(zullen) de beheerder(s) van het desbetreffende net en/of de desbetreffende elektrische installatie(s) maatregelen treffen om deze spanningsdips te reduceren tot het niveau zoals aangegeven in 3.2.1a indien de maatregelen technisch, maatschappelijk en economisch verantwoord zijn.
- 3.3.6e De gezamenlijke netbeheerders dienen op basis van de meetresultaten als bedoeld in 3.3.3 en met inachtneming van de artikelen 31 tot en met 36 van de Elektriciteitswet 1998 uiterlijk 1 januari 2018 een voorstel tot wijziging van de Netcode Elektriciteit in bij ACM. Het wijzigingsvoorstel bevat voor netten met een spanningsniveau van 35 kV en hoger in elk geval criteria en een nalevingsverplichting ten aanzien van spanningsdips. De gezamenlijk netbeheerders houden bij het vaststellen van hun wijzigingsvoorstel rekening met relevante ontwikkelingen ter zake van criteria met betrekking tot spanningskwaliteit binnen Europa.

G Artikelen 6.2.8 tot en met 6.2.10 worden toegevoegd:

- 6.2.8 Vanaf het moment dat een aangeslotene de netbeheerder heeft verzocht geïnformeerd te worden over opgetreden spanningsdips, geeft de netbeheerder, nadat een hinderlijke spanningsdip is opgetreden en het optreden van deze hinderlijke spanningsdip door de netbeheerder is gesignaleerd of door een aangeslotene is gesignaleerd en aan de netbeheerder is gemeld, de aangeslotene:
- zo spoedig mogelijk na signalering een indicatie van de verwachting van een eventuele vervolgspanningsdip, en
 - binnen 10 werkdagen een indicatie van de vermoedelijke oorzaak van de hinderlijke spanningsdip alsmede informatie over de diepte en de duur van de hinderlijke spanningsdip.
- 6.2.9 De netbeheerder maakt informatie omtrent de diepte en duur alsmede de vermoedelijke oorzaak van de in 6.2.8 bedoelde spanningsdips zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk binnen 10 werkdagen, op een geschikte wijze openbaar.

- 6.2.10 Indien de spanningsdip zijn oorsprong vindt in de installatie van de aangeslotene is 6.2.8 van overeenkomstige toepassing op de desbetreffende aangeslotene jegens de netbeheerder.

Begrippenlijst Elektriciteit

H De definitie van hinderlijke spanningsdip wordt toegevoegd:

Hinderlijke spanningsdip

Een spanningsdip met een duur van 10 tot 200 milliseconde en een restspanning van minder dan 40%, of met een duur van 200 tot 500 milliseconde en een restspanning van minder dan 70% of met een duur van 500 tot 5.000 milliseconde en een restspanning van minder dan 80%.

Beroepsmogelijkheid

Belanghebbenden die zich met dit besluit niet kunnen verenigen, kunnen binnen zes weken na de dag waarop dit besluit is bekendgemaakt beroep instellen bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven te Den Haag.

Het postadres is: College van Beroep voor het bedrijfsleven, Postbus 20021, 2500 EA 's-Gravenhage.

Het beroepschrift moet zijn ondertekend en moet ten minste de naam en het adres van de indiener, de dagtekening en een omschrijving van het besluit waartegen het beroep is gericht bevatten. Voorts moet het beroepschrift de gronden van het beroep bevatten en dient een afschrift van het bestreden besluit te worden meegezonden.

Voor het instellen van beroep is griffierecht verschuldigd. Informatie hierover kan worden ingewonnen bij de griffie van het College, telefonisch bereikbaar op (070) 381 39 10 of (070) 381 39 30.